

The 80th Birthday of the Ukrainian Composer Myroslav Skoryk
Jubilujúci ukrajinský skladateľ Myroslav Skoryk

Abstract

Myroslav Skoryk is one of the most important contemporary Ukrainian composers, National artist of Ukraine. He works as a conductor, co-chairman of the Union of Composers of Ukraine, and he is the artistic director of the Kiev Opera. M. Skoryk is the author of the famous opera *Moses*, and also known to all "*Melody*", which is considered to be the spiritual anthem of Ukraine, and music for the film "*Shadows of forgotten ancestors*" by S. Paradzhanov. Myroslav Skoryk's best works include ballets, symphonies, cantatas, symphonic poems, compositions for various chamber instrumental ensembles, and music for films. At the same time, he is also an avid jazz expert. Significant are also his pedagogical and artistic organizational activities.

Key words: Myroslav Skoryk, composer, conductor, professor, organizer of cultural events

Abstrakt

Myroslav Skoryk, Národný umelec Ukrajiny, je jeden z najvýznamnejších súčasných ukrajinských hudobných skladateľov. Pôsobí ako dirigent, spolupredseda Zväzu skladateľov Ukrajiny a je umeleckým riaditeľom Kyjevskej opery. Je autorom slávnej opery *Mojžiš*, známej „*Melódie*“, ktorá je považovaná za duchovnú hymnu Ukrajiny a hudby k filmu S. Paradzhanova „*Tiene zabudnutých predkov*“. Medzi vrcholné diela Myroslava Skoryka patria balety, symfónie, kantáty, symfonické básne, skladby pre rôzne komorné inštrumentálne zoskupenia a hudby k filmom. Zároveň je aj vášnivým jazzovým odborníkom. Významné sú aj jeho pedagogické a umelecké organizátorské aktivity.

Kľúčové slová: Myroslav Skoryk, skladateľ, dirigent, pedagóg, organizátor kultúrneho života.

„Hudba by mala byť napísaná tak, aby ju ľudia radi počúvali. A ak nechcú počúvať, vinní nie sú ľudia, ale skladateľ...“

Myroslav Skoryk¹

¹ Zdroj: <https://kp.ua/lvov/419880-myroslav-skoryk-muzyku-nuzhno-pysat-tak-chtoby-luidy-khotely-ee-slushat>

Obrázok 1. Myroslav Skoryk v divadelnom prostredí...

Zdroj: <https://luciafontaine.com/iskusstvo-i-razvlecheniya/56795-miroslav-skorik-kompozitor.html>

Tvorba Myroslava Skoryka je osobitá, fascinujúca predovšetkým svojou melodičnosťou. Melodičnosť spája všetkých hudobných laikov, amatérov, aj profesionálnych hudobníkov. Jeho *Karpatský koncert*, *Huculský triptych*, inštrumentálne koncerty, kvartetá a mnohé ďalšie nádherné diela znejú na rôznych kontinentoch už niekoľko desaťročí. Rodený Ľvovčan dokázal vyjadriť hudbou podstatu ukrajinskej duše.

Napísal vynikajúcu hudbu k filmu *Tiene zabudnutých predkov* a jeho *Melódia* sa stala skutočnou duchovnou hymnou Ukrajiny a oslovuje milióny ľudí. M. Skoryk, brilantný maestro súčasnej doby, zakladateľ ukrajinskej popovej piesne, držiteľ mnohých ocenení a vyznamenaní, umelecký riaditeľ kyjevskej opery a človek jedinečného osudu, ktorého celoživotná cesta bola naplnená umeleckým hľadaním a nachádzaním, dokázal svojou tvorbou utvrdiť nenahraditeľné miesto hudby v živote človeka a národa.

Život a tvorba Myroslava Skoryka

Významný ukrajinský hudobný skladateľ Myroslav Skoryk sa narodil 13. júla 1938 v Ľvove (Ukrajina). Pochádza z pôvodnej haličskej rodiny, ktorá si uctievala umelecké, vedecké a duchovné hodnoty. Otec bol absolventom Filozofickej fakulty Viedenskej univerzity, bol zástupcom Filareta Kolessa² na oddelení Ľvovskej Akadémie Vied. Z matkinej strany bolo v rodine niekoľko generácií kňazov. Jej otec, Volodymyr Ochrymovych, bol známy folklorista a politik, teta Solomia Krushelnytska³ bola legendárna speváčka, ktorá dlhé roky spolupracovala s Giacomom Puccinim a bola profesorkou na Konzervatóriu M. V. Lysenka v Ľvove. Atmosféra v rodine budúceho skladateľa bola veľmi priaznivá na rozvoj jeho hudobného talentu. Solomija Krushelnytska si prvá všimla jeho fenomenálny sluch a talent vytvárať melódie. Známy je Skorykov príbeh, keď sa ako šesťročný odvážil zahrať svoje skladby na klavíri slávnej tete. Už pri prvom tóne sa pozastavil, rozhorčený nad falošným zvukom klavíra. Ukázalo sa, že nástroj bol ladený o pol tónu nižšie ako bolo bežné. Vtedy sa na odporúčanie S. Krushelnytskej Myroslavovi rodičia rozhodli poslať svojho syna do hudobnej školy. Otec si bol istý, že jeho syn sa stane skladateľom, preto jeho prvý opus odložil.

Politický útlak vtedajšieho režimu poznačil mnoho ľudských osudov a neobišiel ani rodinu Skorykovcov. V roku 1947 bola z ideologických dôvodov odsúdená a vysťahovaná na Sibír (Anžero-Sudžensk). *„Boli sme naložení do nákladných vozňov a išli sme v otrasných podmienkach skoro mesiac. Niektorí zomreli na ceste, nedokázali vydržať neľudskú depriváciu, chlad a hlad”*, povedal skladateľ v rozhovore s novinárom Dmitrijom Hordonom. (https://gordonua.com/ukr/interview/tv_full/miroslav-skorik-vnochi-do-nas-prijshli-na-zbori-u-vas-dvi-godini-u-vagon-dlja-hudobi-i-posadili-v-sibir-vivezli-180938.html)

V sibírskych táboroch prežil M. Skoryk osem krutých rokov, ale napriek tomu s veľkým odhodlaním pokračoval v štúdiu hudby. Jeho učiteľkou bola žiačka Sergeja Rachmaninova, Valentina Kantorova, ktorá tiež žila vo vyhnanstve. Neučil sa iba hrať na klavíri, ale aj na husliach. Viedol ho ďalší politický väzeň z Ľvova, Volodymyr Panasiuk. V tom období sa Skoryk pokúsil komponovať svoje prvotiny. Až v roku 1955 sa mu naskytla príležitosť vrátiť

² Filaret Kolessa (1871-1947) - ukrajinský etnograf, folklorista, skladateľ, hudobník a literárny kritik. Zakladateľ ukrajinskej etnografickej hudobnej vedy.

³ Solomija Krushelnytska (1872-1952) - ukrajinská operná speváčka. Počas života Solomija bola uznávaná ako najvýznamnejšia speváčka sveta. získal titul "Wágnerova Primadona" XX. storočia. S ňou spievali na jednej scéne Enrico Caruso, Tito Ruffo, Fiodor Shaliapin. V modernej ukrajinskej tradícii patrí medzi najznámejšie ženy modernej Ukrajiny.

sa do rodného mesta s „čistým pasom“. Rodičia skladateľa získali takéto povolenie až o dva roky neskôr, ale bez možnosti pobytu vo Lvove.

Obrázok 2: M. Skoryk ako žiak na strednej škole (vpravo v prvom rade) Anžero-Sudžensk, 1950

Zdroj: L. Kyjanovska, 2008, príloha

V rokoch 1955-1960 pokračoval vo svojich štúdiách na Konzervatóriu Mykoly Vitalijovycha Lysenka v Lvove pod vedením profesora Stanislava Ľudkevycha (teória hudby), Romana Symovycha a Adama Soltysa (kompozícia). V tomto období bol aktívny aj ako skladateľ. Pravidelne sa zúčastňoval stretnutí študentskej Vedeckej spoločnosti. Hral v orchestri a v roku 1963 sa stal zakladateľom kapely „Veselé husle“, pre ktorú písal piesne v popovom štýle.

Obrázok 3: kapela „Veselé husle“, 1965, pri klavíri skladateľ

Zdroj: <http://www.uaestrada.org/ansambli/veseli-skrypky/>

Jeho absolventskou prácou na konzervatóriu bola kantáta *Jar* na slová Ivana Franka, ktorá sa aj v súčasnosti s veľkou obľubou zaraďuje do zborových programov súčasnej hudby a je súčasťou repertoáru študentských a profesionálnych zborových telies.

Po úspešnom ukončení štúdia na konzervatóriu pokračoval v štúdiu ako ašpirant na Konzervatóriu Petra Il'jiča Čajkovského v Moskve v triede Dmitrija Kabalevského. Školu absolvoval v roku 1964 dvomi dielami: symfonickou básňou *Silnejšie ako smrť* a kantátou *Človek* na verše litovského básnika Eduarda Mežlaitisa. „Kabalevskij bol veľmi príjemný, vzdelaný človek. Pokiaľ ide o kompozičné techniky, dával veľa cenných rád. Mal veľkú tvorivú skúsenosť a výbornú školu, pretože študoval u autoritatívneho pedagóga a profesionála svojej práce Nikolaja Mjaskovského. Takže celkovo mám veľmi dobré spomienky na Kabalevského. Čo sa týka jeho tvorivosti, áno, bol skutočným sovietskym mužom. Inteligentný, ale úplne oddaný tej ideológii. Dokonca som bol niekedy nútený písať ideologicky správne diela”, zaspomínal Myroslav Skoryk. (Kyjanovska, 2008, s. 20)

Neskôr, v roku 1967 získal vedeckú hodnosť docenta prednáškou a obhajobou práce na tému „Vlastnosti systému hudby S. Prokofjeva”.

Myroslav Skoryk v roku 1963 prijal pedagogické miesto na katedre teórie hudby a kompozície a v krátkom čase sa ocitol v centre hudobného záujmu ľvovskej hudobnej mládeže. V roku 1963 vstúpil do Zväzu skladateľov Ukrajiny a bol v tom čase najmladším členom tejto tvorivej organizácie.

O rok neskôr, v roku 1964, prišiel známy režisér Serhij Paradzhanov⁴ na Huculščynu⁵, aby natočil film *Tiene zabudnutých predkov* podľa príbehu Mychajla Kocjubinského. Jeho film sa podľa vyjadrení UNESCO neskôr stal jedným z desiatich najlepších filmov všetkých čias. Serhij Paradzhanov požiadal Skoryka, aby skomponoval hudbu k tomuto filmu, a to aj napriek tomu, že bol ešte v tom čase veľmi mladým umelcom.

Prostredníctvom filmu, s jeho nevyčerateľnými farebnými a vizuálnymi asociačnými možnosťami, prostredníctvom literárnej predlohy „ľudovej drámy”, symbolickej novely M. Kocjubinského Skoryk novým spôsobom interpretoval význam národnej hrdosti s odkazom

⁴ Serhij Paradzhanov (1924-1990) bol ukrajinský a arménsky filmový režisér, národný umelec Ukrajinskej Sovietskej Socialistickej Republiky (USSR) od roku 1990, laureát štátnej ceny Ukrajiny im. Tarasa Hryhorovycha Shevchenka (posmrtné).

⁵ Huculščyna je ukrajinský etnický a kultúrny región, okraj ukrajinských „verchovynciv – hutsuliv”, ktorý sa nachádza na západnej Ukrajine.

na historický pôvod, na archaické tradície svojho ľudu. Keď Dmitrij Šostakovič videl film *Tiene zabudnutých predkov*, poslal ukrajinskému kolegovi v liste takýto kompliment: „*Bol som veľmi ohromený Vašou krásnou hudbou. Bohužiaľ ja ju málo poznám, ale urobím všetko, aby som ju spoznal viac.*” (<https://www.pravda.com.ua/articles/2018/06/28/7184473/>) Práca na hudbe k filmu bola pre Skoryka veľmi inšpiratívna, dokonca neskôr skladateľ vytvoril na jej základe orchestrálny *Huculský triptych*. Práve táto skladba otvorila éru vzniku ďalších veľmi zaujímavých, rozmanitých, nezvyčajných diel, ktorú kritici nazvali „nová ľudová vlna”. Patrí medzi ne *Prvý koncert pre husle a orchester* a *Recitative a Rondo* pre husle, violončelo a klavír, ďalšie početné klavírne skladby a aj dnes veľmi populárne skladby *Burleska*⁶, *Kolomyjka*⁷ a komorné skladby s náznakmi jazzovej štylistiky.

V polovici šesťdesiatych rokov sa skladateľ zameriaval na balet, ktorý bol málo populárny v ukrajinskej hudbe a vytvoril jednoaktový balet na verše Ivana Franka *Kameňari*. Premiéra sa uskutočnila v Ľvovskom divadle opery a baletu I. Franka v roku 1966. Najväčšiu popularitu dosiahlo Skorykove dielo napísané začiatkom sedemdesiatych rokov *Karpatský koncert pre orchester* (1973).

Tento koncert bol úspešne predvedený v mnohých krajinách Európy a Ameriky a po jeho triumfe sa meno autora dostalo do popredných európskych hudobných encyklopédií a lexikónov najuznávanejších skladateľov sveta.

V roku 1968 sa Myroslav Skoryk presťahoval do Kyjeva, kde začal vyučovať na katedre kompozície na štátnom Konzervatóriu P. I. Čajkovského. Po smrti Borisa Lyatoshynského v roku 1968 dokončila štúdium v triede Skoryka väčšina jeho bývalých študentov, ako napríklad Jevhen Stankovych, Ivan Karabyts, Jonas-Osvaldas Balakauskas. Mladý pedagóg bol schopný dôstojne pokračovať v tradícii Lyatoshynského, získal autoritu medzi študentmi a mnohí z nich sa neskôr stali poprednými hudobnými skladateľmi Ukrajiny. To svedčí nielen o vysoko tvorivých, ale aj pedagogických schopnostiach Skoryka. Pedagogická činnosť sa stala spolu s kompozičnou dôležitou súčasťou jeho života.

V tomto období začal aj publikovať, písal teoretické práce a kritiky. Vedecký výskum bol vedený snahou oživenia starodávnej hudby zakarpatského regiónu. Napríklad v archívoch

⁶ Burleska je štýl satirickej literatúry, ktorý je založený na úmyselnom rozpore medzi témou diela a jazykovými prostriedkami, ktorý vytvára komický efekt.

⁷ Kolomyjka je tradičný žáner ukrajinskej ľudovej hudby a choreografie, dvojjazyčná ľudová pieseň, z ktorých každá má 14 slabík s povinnou pauzou po ôsmom sklade. Kolomyjkami sú tiež nazývané krátke piesne, ktoré môžu pôsobiť ako súčasť tanca.

vedeckej knižnice v Ľvove sa uchovala ľutňová⁸⁷ tabulatúra zo 16. storočia, ktorú Skoryk dekoval a spracoval podľa nej tri fantázie pre komorné orchestre a súbory. Tieto, rozsahom malé ale veľmi pôsobivé, skladby sa pevne včlenili do koncertného repertoáru ukrajinských a zahraničných komorných orchestrov. Súčasne Skoryk dokončil svoju prácu hudobného výskumu „Štruktúra a výrazovosť akordov v hudbe 20. storočia“, ktorá bola publikovaná v Kyjeve v roku 1983.

Hlboké poznanie zdrojov národnej a európskej kultúry vyvolalo túžbu skladateľa oživiť nezabudnuteľné diela ukrajinských skladateľov. Tak sa začala v sedemdesiatych rokoch minulého storočia skutočná „redakčná epopeja“ jeho tvorivosti, ktorá pokračuje dodnes. Tvoril s veľkým nasadením a od 70. až do začiatku 90. rokov skomponoval dve z najlepších ukrajinských oper 20. storočia: opery *Na rusalcyn Velykdeň*, *Kupalo* a *Roksolana*. Do dramaturgického plánu symfonického orchestra Ľvovskej filharmónie sa dostalo aj ďalšie jeho dielo *Junatska symfónia* podľa predlohy M. Lysenka. Zaznelo aj v Kyjeve v roku 1983. V tomto roku získal Skoryk najvyššie ocenenie Ukrajiny, štátnu cenu Tarasa Ševčenka.

V roku 1984 sa skladateľ stal aj profesorom Konzervatória v Ľvove, zároveň ešte niekoľko rokov učil kompozíciu na konzervatóriu v Kyjeve. V roku 1987 sa nakoniec vrátil do svojho rodného mesta Ľvova a stal sa vedúcim katedry kompozície na konzervatóriu. Stal sa v tom čase aj vedúcim Ľvovskej organizácie Zväzu skladateľov Ukrajiny.

Bol to čas nových úspechov ako v tvorivých, tak aj v pedagogických, sociálno-kultúrnych, vedeckých a organizačných aktivitách Skoryka.

Vďaka svojmu enormnému úsiliu v poslednom desaťročí 20. storočia sa Skorykovi podarilo zorganizovať dôležité kultúrne a umelecké podujatia, ktoré sa stali vynikajúcimi zviditeľňujúcimi udalosťami národného oživenia na Ukrajine: festival „Hudba ukrajinského zahraničia“ z tvorby ukrajinských skladateľov rozptýlených po celom svete, „Skladatelia Ukrajiny, obeť hladomoru“ boli reminiscencie na hladomor na Ukrajine z rokov 1932-33 a koncerty z diel prenasledovaných skladateľov. Kreativita posledných rokov, dokonca aj na pozadí predchádzajúceho intenzívneho tvorivého vývoja, pôsobila na rozmanitosť a neočakávanosť Skorykových umeleckých objavov. Vytvoril brilantné orchestrálne transkripcie 24 *Capriccio Paganini*, druhýkrát sa vrátil k baletu, napísal balet s témou vlastnej rodinnej histórie *Solomija Krushelnytska* a použil v ňom citácie z opery Madama

⁸ Ľutňa - staroveký strunový hudobný nástroj.

Butterfly talianskeho skladateľa G. Pucciniho. Vrátil sa aj k obľúbenému žánru z mladosti, k inštrumentálnemu koncertu s novým spôsobom jeho chápania v husľovom koncerte č.2.

V posledných rokoch skladateľ často cestuje do zahraničia, koncertuje v Taliansku, Nemecku, USA, Kanade, Austrálii, Rusku a Poľsku, komponuje skladby na objednávky amerických mecenášov. Pokračuje v intenzívnej práci ako pedagóg, ako vedúci katedry kompozície Ľvovskej hudobnej akadémie M. V. Lysenka (v roku 2000 získalo konzervatórium status Akadémie). Skoryk veľa experimentuje a koncertuje so svojím študentským akademickým komorným orchestrom, kde je stálym koncertným majstrom jeho dlhoročný priateľ Artur Mykytka.

Obrázok 4: študentský komorný orchester „Akademia“, koncertný majster Artur Mykytka (vľavo). Užhorod, 2018

Zdroj: vlastný

Nadalej pôsobí ako vedúci organizácie Zväzu skladateľov Ukrajiny a organizuje medzinárodný festival súčasnej hudby „Kontrasty“.

V roku 1999 po smrti Ivana Lyashenka sa stal Myroslav Skoryk vedúcim Katedry ukrajinskej hudby na Kyjevskej hudobnej akadémii. V tom istom roku bol zvolený za zaslúžilého člena Akadémie umení Ukrajiny.

Od roku 2002 pôsobí aj ako umelecký riaditeľ festivalu „Kyiv Music Fest“. V roku 2005 bol predsedom poroty festivalu „Červená Ruta“, v rokoch 2006-2010 bol spolupredsedom

Národného zväzu skladateľov Ukrajiny. V apríli 2011 bol menovaný za šéfdirigenta Národného divadla v Kyjeve.

Obrázok 5: Stretnutie s pánom M. Skorykom po koncerte, Užhorod, 2018

Zdroj: vlastný

V kompozíciách z posledných rokov je jasne viditeľná nová tendencia, zrelá obozretnosť, „múdrosť skúseností“, túžba dosiahnuť harmóniu vo všetkých zložkách umeleckej integrity. Reprezentuje ju predovšetkým všestranný prejav v treťom, štvrtom a piatom koncerte pre husle a orchester a duchovný koncert *Pohrebné služby Božie*. Úplne neočakávané aspekty umeleckého svetonázoru sú odhalené v jedinej Skorykovej opere *Mojžiš* na básne Ivana Franka.

Tabuľka 1. Zoznam diel Myroslava Skoryka

<i>ROK</i>	<i>SLOVENSKÝ NÁZOV</i>	<i>UKRAJINSKÝ NÁZOV</i>
Hudobno- dramatické diela		
1967	Kameňari, balet (podľa Ivana Franka)	балет „Каменярі” (за Іваном Франком)
1978	Piesne Harlekýna, rozprávkový muzikál pre deti	казковий мюзкл „Пісні Арлекіна”

1992	Solomija Krushelnyska, balet	балет „Соломія Крушельницька”
1996	Návrat Butterfly, balet s podľa G. Pucciniho Madama Butterfly	балет „Повернення Баттерфляй”
2001	Mojžiš, opera	опера „Мойсей”
Vokálno- symfonické diela		
1960	Jar, kantáta	кантата „Весна”
1964	Človek, kantáta	кантата „Людина”
2003- 2005	Hamalija, báseň - kantáta	поема-кантата „Гамалія”
Symfonické diela		
1960	Symfonická báseň Valčík	симфонічна поема „Вальс”
1963	Symfonická báseň Silnejšie než smrť	симфонічна поема „Сильніше смерті”
1965	Suita pre symfonický orchester Huculský triptych	„Гуцульський триптих”
1969	Husľový koncert č. 1	„Концерт для скрипки з оркестром № 1”
1972	Koncert pre veľký orchester Karpatský koncert	концерт для великого симфонічного оркестру „Карпатський”
1982	Melódia a mol pre husle a orchester	„Мелодія” ля мінор для скрипки з оркестром
1989	Husľový koncert č. 2	„Скрипковий концерт № 2”
1993	Symfonická báseň 1933 (venovaná 60. výročiu ukrajinského hladomoru)	симфонічна поема „1933”
1995	Klavírný koncert č. 3	„Фортепіанний концерт № 3”
2001	Husľový koncert č. 3	„Скрипковий концерт № 3”
2002	Husľový koncert č. 4	„Скрипковий концерт № 4”
2004	Husľový koncert č. 5	„Скрипковий концерт № 5”
Komorná inštrumentálna hudba		
1963	Sonáta č. 1 pre husle a klavír	„Соната № 1” для скрипки та фортепіано

1968	Partita č. 1 pre sláčikový orchester	„Партита № 1” для струнного оркестру
1970	Partita č. 2 pre komorný orchester	„Партита № 2” для камерного оркестру
1990	Sonáta č. 2 pre husle a klavír	„Соната № 2” для скрипки та фортепіано
1993	Fantázia na tému piesne Beatles pre sláčikový orchester	„Фантазія на тему пісні Beatles” для струнного оркестру
Skladby pre klavír		
1959	Cyklus skladieb V Karpatoch	цикл п’єс „В Карпатах”
1964	Burleska	„Бурлеска”
	Šest’ jazzových skladieb	„Шість джазових п’єс”
Vokálna hudba		
1962	Štyri romance na slová Tarasa Ševčenko	„Чотири романси” на сл. Т. Г. Шевченка
1994	Ročné obdobia, štyri miniatúry pre miešaný zbor a capella	„Пори року” для мішаного хору
1999	Rekviem	Духовний концерт „Реквієм”
2003	Tri žalmy (č. 38 pre ženský zbor, č. 12 pre mužský zbor a č. 53 pre miešaný zbor a capella)	„Три псалми”
2005	Liturgie svätého Jana Zlatoústeho	„Літургія святого Йоана Златоустого”
Divadelná a filmová hudba		
1964	Tiene zabudnutých predkov, film	фільм „Тіні забутих предків”
1967	Ako kozáci varili kuliš, animovaný film	м/ф „Як козаки куліш варили”
1981	Vysoký priedval, film	фільм „Високий перевал”
1994	Cárovna, televízny seriál	„Царівна” (серіал)
2007	Lišiak Mykyta	„Лис Микита”

Použitá literatúra

1. Кияновська Л. *Мирослав Скорик: людина і митець*. Незалежний культурологічний журнал „І”, оформлення серії, 2008. С.8-16. ISBN 966-7790-11-8
2. Кияновська Л. *Українська музична культура (навчальний посібник)*. К.:ДМЦНЗКМ, 2002. С. 108-112.
3. Пилатюк І. *Особливості форми і жанру Соната №2 для скрипки і фортепіано Мирослава Скорика як виконавська проблема*. Питання стилю і форми в музиці: Збірка статей. – Львів: Каменяр, 2001. С. 200-209.
4. *Сучасні композитори України: Довідник*. – Одеса, 2002. Вип. 1, с. 40.
5. *Твори українських композиторів для скрипки і фортепіано*. Вип 7. К.: Муз. Україна, 1982.

Internetové zdroje

1. <https://kp.ua/lvov/419880-myroslav-skoryk-muzyku-nuzhno-pysat-tak-chtoby-luidy-khotely-ee-slushat>
2. <https://www.pravda.com.ua/articles/2018/06/28/7184473/>
3. https://gordonua.com/ukr/interview/tv_full/miroslav-skorik-vnochi-do-nas-prijshli-na-zbori-u-vas-dvi-godini-u-vagon-dlja-hudobi-i-posadili-v-sibir-vivezli-180938.html